

FÖLDTANI KÖZLÖNY

HAVI FOLYÓIRAT

MAGYARORSZÁG FÖLDTANI, ÁSVÁNYTANI ÉS ÖSLÉNYTANI MEGISMERTETÉSÉRE
S A FÖLDTANI ISMERETEK TERJESZTÉSÉRE.

Megjelenik havonként két vagy három nagy nyolczadrét ivnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

XXII. KÖTET.

1892 MÁJUS—JUNIUS.

5-6. FÜZET.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT 1892 ÉVI ÁPRILIS HÓ 6-ÁN DR. SZABÓ JÓZSEF ELNÖK 70-IK SZÜLETÉSNAAPJA ALKALMÁVAL TARTOTT ÜNNEPI SZAKÜLÉSE.*

BöCKH JÁNOS elnök megnyitván az ülést, üdvözli a szép számmal megjelent tagokat és vendégeket; felkéri dr. KRENNER J. SÁNDOR, PETRIK LAJOS és T. ROTH LAJOS v. tagokat, hogy az ünnepeit elnökért menjenek.

Dr. SZABÓ JÓZSEF-et megjelenésekor a szakülés lelkes éljenzéssel fogadja; mire BöCKH JÁNOS a társulat alelnöke a következő üdvözlő beszédet mondotta:

Nagyságos Elnök Úr!

Mélyen tisztelt Barátom!

Mindenek előtt engedd meg, hogy mindnyájunk nevében, a kik itt összegyűltünk, köszönetet mondjak azért, hogy kérésünknek engedve, körünkben megjelenni sziveskedtél, ezáltal lehetővé tévén ezen bár szerény, de őszinte szívből fakadó ünnepély megtartását, melyet születésed hetvenedik évfordulója alkalmából megülni óhajtottunk.

Könnyű lett volna ugyan nekünk ez ünnepélyt még általánosabbá, zajo-

* A társulat választmányának tudomására jutván, hogy mélyen tisztelt és érdemes elnöke dr. SZABÓ JÓZSEF f. év márczius 14-én éri el születésének 70-ik évfordulóját, elhatározta azt, hogy ez alkalomból elnökét a társulat nevében üdvözli és hogy az április hó 6-án tartandó szakülés ugyancsak dr. SZABÓ JÓZSEF tiszteletére ünnepi jellegű legyen. Márczius hó 13-án BöCKH JÁNOS alelnök, S. SEMSEY ANDOR tiszt. tag és dr. STAUB MÓRICZ első titkár mint a választmány küldöttei tisztelegtek az elnöknél, s az üdvözlő irat átadása után egyttal meghívták a tervbe vett ünnepi szakülésre. Mivel az elnöknek határozott kívánsága volt, hogy az ünneplés minél esőndesebb és zártkörűbb legyen, a társulat sem a rokon egyesületeket és tudományos intézeteket, sem a társulaton kívül állókat hivatalosan meg nem hívta.

sabbá tenni, de ottól eleve elálltunk, mert ismerjük ez irányban való nézeteidet s ezeket tisztelve, ellenük véteni nem akartunk.

Nem mulaszthattuk el azonban a most kínálkozó alkalmat, hogy irántad rég érzett tiszteletünk és hódolatunknak kifejezést ne adjunk a mai napon, különösen pedig örömünknek a felett, hogy hosszú, munkás életed után még mindig a régi munkakedvvel, erővel és szellemi épséggel tisztelhetünk mint a magyar geologia nesterát körünkben.

A ki ez alkalommal visszapillant életed pályájára s tudja, miként jelentél meg még 1845-ben hazánk orvosai és természetvizsgálóinak Pécsen tartott VI-ik nagygyűlésén mint fiatal bányagyakornok, ott megtartván első, tetszéssel fogadott előadásodat, s még azon, a nemzeti ébredés korszakába eső 40-es években, melyek hazánk tudományos életének kifejlődésére oly gyümölcsözőleg hatottak, fiatalodnak daczára kivettél magadnak munkarészedet; midőn tudja továbbá, hogy azóta korántsem engedő, hanem ellenkezőleg, évről évre fokozódó munkakedvvel fogtál hazánknak mineralogiai, petrographiai és geologiai tekintetben való sikerdús, de fárasztó átkutatásához és megismertetéséhez, az önmagától megérti, miért csoportosulnak körülötöd hazánk geológjai és egyéb tisztelőid oly ragaszkodással és hódolattal.

Műveidnek hosszú jegyzéke, mely a magy. tudom. akadémia 1892-re kiadott almanachjában egybeállítva, immár bárki által megtekinthető, egymagában mutatja a különféle irányokat, melyekben hazádnak kitünő szolgálatokat tettél.

Hogy Te mi voltál és vagy tüzetesen a magyar geológiának, azt közelebbről most annál kevésbé érintem, minthogy eziránt lesz alkalmunk más oldalról nyilatkozatokat hallani, de egyre figyelmeztetni kötelességemnek tartom.

Ha valakinek jelentőségéről és érdemeiről helyes fogalmat akarunk magunknak szereznii, akkor ne mulaszszuk el a körülményeket is tekintetbe venni, melyek közt az illető működött. Valóban nem könnyű úton szerzed meg magadnak a babért, melyet Neked hálás elismeréssel szaktársaid nyújtanak.

Az út, melyre még a 40-es évek közepén léptél, valóban rögös volt, előtöd azt hazai erők nem igen járták, nem támogattak Téged már kezdetleg gazdag irodalmi források és tanulságos gyűjtemények, ezek megalkotásához hozzá kellett fogni magadnak, hisz a körülmények szülték, hogy még a nyelv fejlesztésére is ki kellett terjeszteni figyelmedet. De mindez nem csüggesztett el, ép oly kevésé, mint a nehézségek és viszontagságok, melyekkel tanárságod első éveiben küzdened kellett, s a mint neved örökké egybe van fűzve Magyarország geologiai ismereteinek fejlődésével, úgy örökké egybe van fűzve a budapesti tudom. egyet. ásványtani intézetének történetével is, mely mai külső és belső, korszerű fejlődését, egy a természettudományok felvirágzásáért lelkesedett miniszteren kívül, a Te buzgóságodnak köszöni.

Magasztos hivatásodban, mint tudományunk igéjének az egyetemi tanzókra való hirdetője, valóban megelégedéssel tekinthetsz vissza az elért eredményekre. Tekints körül mert azok között, a kik itt szeretettel környeznek nem egyre fogsz akadni, a kire büszkén mondhatod: tanítványom volt, én ébresztettem benne a tudományom iránti szeretetet, oldalam mellett lett lelkes buvárrá.

Az érdemek ily láncolatával szemben nyugodtan fogadhatod azt az elis-

merést és hódolatot, melylyel szaktársaid és tisztelőid feléd fordulnak, a ki működése közt sohasem feledkezett meg arról, hogy magyar és mivel tartozik hazájának.

A mint munkáid és ezekkel szerzett érdemeid következtében emelkedett tekintélyed a külföldön is, azon mérvben emelked hazád tekintélyét ott tudományos téren, de engedd meg, hogy ez alkalommal egy irányban vallomást is tegyek. Jól esett nekünk, kik körülötted mint tudományunk egyszerű munkásai működünk, hogy habár tekintélyed napról napra gyarapodott, Te azért mindig megmaradtál irántunk a régi jóakaró, atyai barát, s ebben rejlik annak magyarázata, hogy mi benned nemcsak az érdemet becsüljük, hanem egyúttal őszinte szeretettel környezetünk és tisztelünk.

Tartsa meg a jó Isten drága életedet tudományunk és a haza javára, az emberi kor végső határáig jó egészségben.

Éljen dr. SZABÓ JÓZSEF!

Dr. SZABÓ JÓZSEF köszöni a társulatnak és a jelenlevőknek az iránta érzett és tanúsított őszinte tiszteletet és szeretetet; óhaja csupán az volna, miszerint szintén még olyan korban lehetne mint jelenlévő szaktársai, hogy még hosszú ideig és sokat dolgozhatna.

Ezután fölolvasta a titkár a szakülés alatt beérkezett több üdvözlő levelet és táviratot.*

Az ünnepi előadások sora a következő:

SZABÓ JÓZSEF ÉS A MAGYAR GEOLOGIA.

Dr. SCHAFARZIK FERENCZ-től.

Mélyen tisztelt ünnepi gyülekezet!

A magyarhoni földtani társulat választmányának megbízásából foglalom el ezt a helyet, hogy néhány rövid vonásban kimutassam azt, hogy mélyen tisztelt és ünnepelt Elnökünk tudományos működése mennyire függ össze a geológiával, nevezetesen pedig a magyar geologia fejlődésével.

Igen tisztelt Elnökünk eddigi életműködése olyannak tűnik fel előttünk, mint a nyitott könyv, a mennyiben soha egy lépést nem tett és soha valamely dologgal nem foglalkozott, a miről szaktársait kisebb vagy nagyobb cikkekben ne tudósította volna; de azért mégis nehéz e feladat, ha meggondoljuk, hogy hatalmas munkaképessége a magyar irodalmat már eddig is vagy harmadfél-száz dolgozattal gazdagította.

1845-ben a magy. orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlésén az illető szakosztályban egy kohászati értekezéssel lépett fel, mely a jelenlévő szakemberek tetszését annyira megnyerte, hogy a nagy közönség előtt

* Lásd a függelékét a 161.-162. lapon.